

Dyddiad: 23 Ionawr 2003
Amser: 14:00
Lleoliad: Ystafell Bwyllgora 1, Cynulliad Cenedlaethol Cymru

Adroddiad Cyffredinol y Pwyllgor Archwilio: Cronfeydd Strwythurol Ewropeaidd: Dod â'r manteision mwyaf i Gymru. Adroddiad Pwyllgor 08-02

Ymateb Cabinet Cynulliad Cenedlaethol Cymru i argymhellion y Pwyllgor Archwilio, yn dilyn cyflwyno ei adroddiad yn Rhagfyr 2002.

Mae Cabinet y Cynulliad Cenedlaethol yn gwerthfawrogi'r adroddiad. Rydym yn gwerthfawrogi'r casgliadau ac yn cynnig yr ymateb a ganlyn i'r argymhellion yn yr Adroddiad.

Argymhelliad i.

Ar gyfer rhaglenni yn y dyfodol, bod y trefniadau rheoli sylfaenol yn cael eu penderfynu ymhell cyn lansio'r rhaglen, a bod canllawiau cynhwysfawr i bartneriaid ac ymgeiswyr yn cael eu cyhoeddi mewn da bryd;

Ymateb Llywodraeth y Cynulliad

Rydym eisoes yn gwneud cyfraniad pwysig i'r drafodaeth ar rôl y Cronfeydd Strwythurol y tu hwnt i 2006. Unwaith y byddwn yn gwybod pa systemau cymorth fydd ar gael yng Nghymru pan ddaw'r Rhaglenni presennol i ben, byddwn yn gallu penderfynu pa drefniadau rheoli sydd eu hangen er mwyn gwneud y gorau ohonynt. Bydd y drafodaeth yn rhoi ystyriaeth i effeithiolrwydd rhaglenni yn y gorffennol a'r rhaglenni ar hyn o bryd ac i'r trefniadau rheoli cysylltiedig a bydd yn gwersi a ddysgwyd o'r rheini yn cael eu rhoi ar waith.

Argymhelliad ii.

Bod WEFO yn cadw golwg barcud ar ddsbarthiad daearyddol y gwariant a manteision y rhaglenni, er mwyn nodi meysydd sydd o ddiddordeb cyffredin iddynt, a'i bod yn cymryd rhan broactif yn y broses o helpu partneriaethau i ddod o hyd i atebion;

Ymateb Llywodraeth y Cynulliad

Bydd WEFO yn monitro gwariant a chanlyniadau mewn ardaloedd partneriaethau lleol, er y bydd anghysondebau, o bosibl, yn y ffordd y caiff gwariant ei ddsbarthu gan ymgeiswyr prosiectau. Y

canlyniadau yn hytrach na'r mewnbynnau sy'n bwysig, hy yr hyn sy'n bwysig yw'r ffordd y caiff y grant ei fuddsoddi a'r effaith y bydd hynny'n ei chael yn yr ardal. Mae WEFO eisoes yn gweithio gyda, ac yn cynghori, partneriaethau lleol a rhanbarthol wrth iddynt ddatblygu prosiectau. Mae cyfres o weithdai hefyd yn cael eu trefnu gan WEFO a'r partneriaethau strategaeth er mwyn lledaenu arferion gorau a syniadau da.

Argymhelliad iii.

Bod WEFO a'r Cynulliad yn cymryd pob cam posibl i sicrhau bod gan WEFO ddigon o adnoddau i gyflawni holl gwmpas ei gwaith;

Ymateb Llywodraeth y Cynulliad

Bydd WEFO yn parhau i dderbyn yr adnoddau sydd eu hangen arni i wneud ei gwaith yn effeithiol a bydd swyddi gwag yn cael eu llenwi cyn gynted â phosibl.

Argymhelliad iv.

Bod WEFO yn cymryd pob cam rhesymol i sicrhau ei bod yn cwblhau'r camau sy'n weddill i wneud y gwelliannau TG angenrheidiol ar amser ac rydym yn ei hannog i wneud popeth yn ei gallu i gadw'r costau o wneud hyn mor isel â phosibl, gan fod systemau cyfrifiadurol newydd a chanddynt enw drwg am beri oedi a chynyddu costau;

Ymateb Llywodraeth y Cynulliad

Cafodd y prosiect i wella ymarferoldeb system TG WEFO ei gwblhau yn unol â'r disgwyl ym mis Medi 2002 o fewn y gyllideb. Rydym y cytuno â'r Pwyllgor y dylai unrhyw welliannau pellach gael eu gwneud gan wario cyn lleied â phosibl.

Argymhelliad v.

Bod WEFO yn ceisio bod mor broactif â phosibl wrth fonitro faint o arian cyfatebol sydd ar gael a phwy sy'n ymgeisio amdano er mwyn i'r rhai sydd â'r dylanwad angenrheidiol i wneud gwelliannau allu nodi problemau a chynnig atebion posibl.

Ymateb Llywodraeth y Cynulliad

Mae Llywodraeth Cynulliad Cymru o hyd wedi ymrwymo i sicrhau '...na fydd unrhyw brosiect da yn methu am nad oes arian cyfatebol neu arolwg gwariant cyhoeddus..' Defnyddir llinellau cyllideb y Cynulliad sydd wedi'u neilltuo'n benodol ar gyfer arian cyfatebol pan fo angen, ar ôl i ffynonellau cyhoeddus a phreifat eraill gael eu hystyried. Mae'r sectorau Cyhoeddus a Phreifat wedi gwneud cyfraniad sylweddol ac mae hyn yn ei dro wedi effeithio ar y galw am arian cyfatebol o'r llinellau

cyllideb hyn. Hyd yma, nid ydym yn ymwybodol o unrhyw brosiect cymwys sydd wedi'i wrthod neu sydd wedi methu oherwydd diffyg arian cyfatebol.

Argymhelliad vi.

Bod pob swydd wag ar gyfer hwyluswyr yn y sector preifat yn cael eu llenwi heb oedi pellach a bod WEFO yn gwneud ei gorau glas i sicrhau bod y "prosiectau glasbrint" yn llwyddo;

Ymateb Llywodraeth y Cynulliad

Derbyniwyd cais am gymorth technegol gan Siambr Diwydiant a Masnach y Gogledd. Os bydd yn llwyddiannus, bydd yn rheoli'r prosiect i greu 6 swydd ac mae yng nghamau olaf y broses gymeradwyo. Mae disgrifiadau o swyddi a manylebau person wedi'u llunio ac mae'r swyddi wedi cael eu hysbysebu. Bydd hyfforddiant ar gyfer hwyluswyr yn cael ei drefnu gan Uned Sector Preifat WEFO a disgwylir i hynny ddigwydd ym mis Chwefror 2003.

Mae'r broses ar gyfer "prosiectau glasbrint" yn cael ei threialu ar hyn o bryd gyda phrosiect TGCh ar gyfer Gwasanaeth Rheoli Data ar gyfer mentrau bach a chanolig. Mae WEFO yn bwriadu datblygu rhwng 6 a 12 o brosiectau o'r math hwn gyda gwerth cyfartalog o £5 miliwn dros y ddwy flynedd nesaf.

Argymhelliad vii.

Bod WEFO yn dal i adolygu'r broses o ddatblygu ac asesu prosiectau, gyda'r bwriad o ddileu neu newid yr elfennau hynny sy'n dod yn ddianghenraid. Rydym yn cytuno â bwriad WEFO i roi'r gorau i'r ail gam, sef ymgynghori â phartneriaethau, cyn belled â bod y cam cyntaf yn gweithio'n dda, ac rydym yn ei hannog i wneud hyn ar y cyfle cyntaf;

Ymateb Llywodraeth y Cynulliad

Mae WEFO yn ymwybodol bod angen sicrhau bod y broses o ddatblygu ac arfarnu prosiectau yn un effeithiol ac effeithlon, a, chyda phartneriaid, mae'n ei hadolygu'n gyson. Nid oes ail gam i'r gwaith o ymgynghori gyda phartneriaethau lleol a rhanbarthol a allai gymryd mwy o amser; caiff yr adroddiad prosiect sy'n cael eu rhoi i'r partneriaethau strategaeth eu copïo ar yr un pryd at y partneriaethau lleol a rhanbarthol.

Argymhelliad viii.

Bod WEFO yn defnyddio'i system wybodaeth newydd i fonitro amserau arfarnu'n systematig, er mwyn gallu nodi unrhyw broblemau neu oedi yn gyflym;

Ymateb Llywodraeth y Cynulliad

Gall y system wybodaeth roi dadansoddiad o'r amser a gymerwyd i brosesu cais gan WEFO. Bydd WEFO o hyd yn effro i unrhyw broblemau neu oedi ac mae hefyd yn ystyried i ba raddau y gellir dadansoddi cynnydd prosiectau yn ystod y cyfnod datblygu, hy yn ystod y cam *pro-forma*. ond yn y pen draw mae ansawdd y prosiectau a gymeradwyir yn bwysicach na'r amser a gymerir.

Argymhelliad ix.

Bod WEFO yn parhau i ddatblygu cynigion ar gyfer cronfeydd allweddol ac ar gyfer comisiynu prosiectau, tra'n cadw llygad barcud ar yr effaith sydd ganddynt ar y gyfradd wario;

Ymateb Llywodraeth y Cynulliad

Mae nifer o gronfeydd allweddol eisoes wedi cael eu cymeradwyo, ym maes Blaenoriaeth 3 gan mwyaf a mesurau datblygu economaidd gwledig Blaenoriaeth 5; mae Cyngor Gweithredu Gwirfoddol Cymru hefyd yn rheoli'r Gronfa Cyfalaf Risg Gymdeithasol. Bydd WEFO yn parhau i weithio gydag ymgeiswyr i'w helpu i ddatblygu cynigion os bydd hynny'n golygu y bydd yn haws cael cymorth gan y Rhaglen.

Roedd nodi prosiectau penodol neu anghenion penodol yn rhan o'r mesurau isadeiledd a oedd yn ymwneud â safleoedd trafndiaeth a strategol a safleoedd eraill. Mae gwaith ar y gweill ar hyn o bryd i nodi prosiectau ynni a fyddai'n cael blaenoriaeth gan y rhaglen. Mae comisiynu prosiectau hefyd yn digwydd yn achos "prosiectau glasbrint".

Mae'r gyfradd wario yn cael ei monitro'n ofalus ar gyfer pob math ar brosiect.

Argymhelliad x.

Bod WEFO yn cymryd camau o'r dechrau i wella'i chanllawiau a chreu fframwaith ar gyfer asesu gwerth ychwanegol. Rydym yn disgwyl i hyn arwain at fwy o eglurder a dealltwriaeth ehangach o'r hyn sydd ei angen, ac at asesiad o werth ychwanegol wedi'i seilio ar risg, yn ystod y broses arfarnu;

Argymhelliad xi.

Bod WEFO yn sicrhau ei bod yn cynnal asesiad digon manwl o'r angen am bob prosiect, gan ymgorffori gwaith partneriaethau lle y bo'n bosibl a bod hyn yn cael ei gofnodi'n briodol ar ffeiliau WEFO yn y dyfodol;

Argymhelliad xii.

Bod WEFO yn datblygu system fwy cyson a chadarn ar gyfer asesu costau a chanlyniadau

prosiectau o ran rhoi gwerth am ei harian;

Ymateb Llywodraeth y Cynulliad

Mae canllawiau WEFO ar arfarnu prosiectau eisoes wedi cael eu cryfhau ym mhob un o'r meysydd hyn. O ran gwerth am arian yng nghyd-destun costau a chanlyniadau prosiectau, mae costau unedau eisoes yn cael eu cymryd i ystyriaeth wrth arfarnu prosiectau ESF ac mae'r meini prawf sgorio ar gyfer ERDF/EAGGF/FIFG yn cael eu hadolygu er mwyn sicrhau bod sylw priodol yn cael ei roi i gostau unedau. Caiff costau cyfalaf prosiectau hefyd eu meincnodi gan gynghorwyr proffesiynol.

Argymhelliad xiii.

Bod WEFO, efallai drwy ei hymweliadau rheolaeth ariannol, yn cymryd camau i gadarnhau, ar ddechrau pob prosiect, fod systemau a threfniadau cadw cofnodion da ar waith ac nad oes unrhyw broblemau difrifol o ran eu gweithredu;

Ymateb Llywodraeth y Cynulliad

Mae gweithdrefnau WEFO, sy'n cynnwys archwiliadau ar sail risg, eisoes yn cynnwys amrywiaeth o wiriadau er mwyn ceisio sicrhau bod gan noddwyr prosiectau systemau priodol yn eu lle. Bydd WEFO yn ystyried a oes angen datblygu ei gweithdrefnau arfarnu prosiectau a rheoli ariannol ymhellach.

Argymhelliad xiv.

Bod WEFO yn cynnal adolygiad o'r trefniadau presennol ar gyfer archwilio a rheolaeth ariannol, gyda'r bwriad o wella eglurder a chydweithrediad rhwng archwilwyr allanol y prosiectau â'i thîm rheolaeth ariannol ei hun;

Ymateb Llywodraeth y Cynulliad

Mae WEFO eisoes wedi cyflwyno trefniadau newydd ar gyfer archwiliad hawliad interim a therfynol. Bydd WEFO yn gweithio gyda'r Swyddfa Archwilio Genedlaethol i wella'r Cronfeydd Strwythurol eraill ac mae'n bwriadu cyhoeddi datganiad yn amlinellu swyddogaethau archwiliwyr prosiect allanol a thimau rheoli ariannol.

Argymhelliad xv.

Bod WEFO yn ystyried mabwysiadu polisi o ymweld â holl noddwyr prosiectau o leiaf unwaith i gadw golwg ar hynt eu gwaith ac i sicrhau ei bod yn cael gwybodaeth ddilys am y canlyniadau;

Ymateb Llywodraeth y Cynulliad

Ar hyn o bryd, mae WEFO yn cynnal adolygiad er mwyn gweld i ba raddau y byddai modd monitro'r rhaglenni ar lefel prosiect a bydd yn cael gwahoddiad i ystyried argymhelliad y Pwyllgor.

Argymhelliad xvi.

Bod WEFO yn cymryd pob cam posibl i leihau'r risg o ddadneilltuo yn enwedig yn achos EAGGF a FIGG gan mai yno mae'r risg fwyaf ar hyn o bryd;

Ymateb Llywodraeth y Cynulliad

Mae'r targed gwario ar gyfer EAGGF a FIGG ar gyfer 2002 nawr wedi'i gyrraedd ac mae hyn wedi sicrhau na fydd dadneilltuo'n digwydd eleni. Yn y dyfodol bydd WEFO yn parhau i fonitro gwariant ar draws y Cronfeydd a'r Rhaglenni a bydd yn gweithio gyda phartneriaid er mwyn osgoi dadneilltuo arian.

Argymhelliad xvii.

Rydym yn argymhell bod WEFO yn talu sylw penodol i ddatblygu ei gweithrefnau rhagweld gwariant - a gallu noddwyr y prosiectau - i sicrhau bod gorneilltuo ar raddfa fach, sy'n unol â thueddiadau diweddar, ac sydd wedi'i reoli'n llym, yn ddigonol ar gyfer defnyddio'r Cronfeydd Strwythurol sydd ar gael;

Ymateb Llywodraeth y Cynulliad

Mae WEFO yn parhau i fonitro ymrwymiad yn ofalus ac mae gwaith ar y gweill i ddatblygu modelau rhagweld a fydd yn arwain at well cyswllt rhwng ymrwymiad a gwariant ac i ddatblygu adroddiadau sy'n gallu nodi prosiectau sy'n peri problem. Nid ydym yn diysytyru'r posibilrwydd, yng ngoleuni'r gwaith hwn, o orneilltuo ar adeg briodol.

Argymhelliad xviii.

Bod WEFO ar y cyd â Llywodraeth y Cynulliad yn ystyried sut y gellir rheoli risg yn y gyfradd gyfnewid yn ystod camau terfynol y rhaglenni pan fydd llai byth o gyfle i newid y gwariant yn y cylch rhaglennu.

Ymateb Llywodraeth y Cynulliad

Bydd Llywodraeth y Cynulliad a WEFO yn parhau i adolygu'r gyfradd gyfnewid. Mae'n rhy gynnar i ddyfalu beth fydd y sefyllfa yn 2009 ond bydd modd addasu'r rhaglenni hyd at ddyddiad y taliad olaf os bydd angen.